

Moholy Nagy Művészeti Egyetem, Doktori Iskola

Kovács Zoltán

A vizuális gondolkodás fotografiai észleletei

Doktori értekezés

Témavezető: Dr. habil. Szalontai Ábel DLA, egyetemi docens

Kolozsvár, 2021

Tézisek

1. A hagyományos, fényérzékeny anyagra való fényképezéssel ellentétben a digitális fényképezőgépek keresőjében, kijelzőjében megjelenő fényképezendő látvány esetén egyszerre látni a látens és az előhívott képet is. A kettőt szinte lehetetlen egymástól különválasztani, így megítélni sem lehet, melyik a kódolt és melyik a dekódolt kép. Az így született bizonytalanság kényszerítette a valós térben történő események rejtett dimenziójának felfedésére.
2. A mestermunka alap gondolata a hőkamerával megjelenített képzetét adni a mindennapi folyamatok banális tárgyainak és rutincselekvéseinek. Irányított próbálkozás a valóság rejtett oldalának az előhívására, a körülöttünk lévő világ és a szubjektív valóság leképezésére, mely mögött személyes indítatásként a mikrovilág és az objektív megismerés közötti feszültség feloldása áll.
3. Hőkamerával történő kutatásaim részeredményei is alátámasztják, hogy a mesterséges intelligencia bizonyos felfedezéseit és produktumait a művészi képzelet aktívan képes hasznosítani, illetve szervesen beépíteni a művészeti alkotás úgy formai, mint konceptuális struktúrája szempontjából. A feltárt hőjelenségek mentén például a hajszáritás vagy a csapból folyó hideg/meleg víz kapcsán ezek után már nem pusztán magát a történést vélhetjük felfedezni, hanem a jelenetek alternatív valóságát, az ezek mögötti tónusokat, fekete-fehéreket is – mondhatni párhuzamosan látni a világot egy másik, sajátos szemléletmóddal.
4. Az alkotás egy tudati és lelki tevékenység eredménye, így a tervezési projekció a művész tudatállapotának egy mesterséges modelljének is tekinthető. A mestermunkám során használt technikai eljárások és eszközök egyben bizonyítékai annak, hogy az említetteket magamtól nem idegen módon kezeltem, használatukat pedig nem redukáltam le a hétköznapi alkalmazásuk szintjére.
5. Az alkotás nem csak egy térbeli konfiguráció, hanem egy időben zajló folyamat is, amelynek minden momentuma egy döntést igényel. A művészi kísérletezés következtében az alkotó megtalálja az eszmei tartalmakat és a használt motívumok formáit, majd ezeket strukturálisan összerendezi a legmegfelelőbb rendszerben. A folyamat fázisainak tudatos ellenőrzésével mérlegelhető az előzetes ötletek használhatósága vagy a felbukkanó új ötletek érvényessége. Ennek a sorozatos keresésnek és értékelésnek eredménye jelen esetben az installáció struktúrájának, kompozíciós elemeinek és térbeli konfigurációjának a kialakítása, azoknak a konceptuális, naplószerű nyomainak a felfedezhetővé tétele egy, az installáció középpontjába helyezett munkaasztal által.